

IZVOZ TROŠARINSKIH PROIZVODA

1. OTPREMA TROŠARINSKIH PROIZVODA U IZVOZ U SUSTAVU ODGODE PLAĆANJA TROŠARINE

Trošarinski proizvodi (alkohol i alkoholna pića, duhanske prerađevine i energenti) koji imaju status robe Unije prilikom otpreme u mjesto na kojem napuštaju teritorij Europske unije odnosno u izvoz, se u pravilu kreću u sustavu odgode plaćanja trošarine.

U skladu s odredbama harmoniziranog europskog trošarinskog zakonodavstva¹ kretanje u sustavu odgode plaćanja trošarine dozvoljeno je samo uz korištenje Sustava kontrole kretanja trošarinskih proizvoda – EMCS sustava (*engl.* Excise Movement and Control System), pri čemu je temeljni dokument elektronički trošarinski dokument (u daljnjem tekstu: e-TD²).

Pošiljatelj je gospodarstvenik koji je ishodio odobrenje nadležnog tijela države članice otpreme (administracije nadležne za trošarine: carinske ili porezne administracije, ovisno o državi članici) za poslovanje u statusu ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta ili registriranog pošiljatelja, kojim mu je odobrena otprema trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine. U Republici Hrvatskoj je to carinski ured nadležan prema sjedištu odnosno prebivalištu gospodarstvenika.

Kretanje trošarinskih proizvoda u sustavu odgode plaćanja trošarine, a koji su namijenjeni izvozu u treću državu ili treći teritorij započinje kada se trošarinski proizvodi otpremaju iz trošarinskog skladišta pošiljatelja - ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta ili kada ih, odmah nakon puštanja u slobodan promet, otprema registrirani pošiljatelj od mjesta uvoza. Kretanje završava kada trošarinski proizvodi napuste teritorij Europske unije.

Pošiljatelj započinje kretanje otpremom trošarinskih proizvoda za koje ispostavlja e-TD najranije 7 dana prije otpreme, a najkasnije na dan otpreme (u pravilu registrirani pošiljatelj uvijek). Tijekom kretanja pošiljku mora pratiti tiskana inačica e-TD-a ili komercijalna isprava (račun, otpremnica i sl.) s naznačenom jedinstvenom referentnom oznakom (u daljnjem tekstu: JRO³) relevantnog e-TD-a.

Izvozne formalnosti u skladu s carinskim propisima obavlja pošiljatelj ili osoba koja zastupa pošiljatelja, odnosno vlasnika robe u carinskom uredu izvoza (u daljnjem tekstu: deklarant).

U slučaju kretanja u izvoz u e-TD-u se uvijek navodi šifra carinskog ureda izvoza (carinski ured kojem će biti podnesena izvozna carinska deklaracija), odnosno u slučaju podnošenja za izvoz uz unos u evidencije deklaranta, e-TD-u se navodi šifra nadležnog carinskog ureda izvoza (carinski ured naveden u odobrenju za podnošenje carinske deklaracije unosom podataka u evidencije deklaranta).

¹ Direktiva Vijeća 2008/118/EZ od 16. prosinca 2008. o općem sustavu trošarina i koja ukida Direktivu 92/12/EEZ (SL L 9, 14. 1. 2009., str. 12.).

² *engl.* e-AD (electronic administrative document); *njem.* e-VD (Elektronisches Verwaltungsdokument); *tal.* DAA (documento amministrativo di accompagnamento); *fr.* DAE (Document Administratif Electronique); *šp.* eDA (documento administrativo electrónico)

³ JRO (*engl.* ARC) – je jedinstvena oznaka EMCS kretanja odnosno e-TD-a

Kretanje trošarinskih proizvoda završava kada trošarinski proizvodi napuste teritorij Europske unije.

Nadzor stvarnog istupa trošarinskih proizvoda s teritorija Unije povjeren je automatiziranom sustavu izvoza - ECS sustavu (engl. *Export Control System*). Istup se evidentira putem ECS sustava. U Republici Hrvatskoj potvrda o istupu zaprimljena od ECS sustava je osnova na temelju koje EMCS sustav kreira potvrdu o izvozu. Iz tog je razloga radi pravilnog zatvaranja kretanja u EMCS sustavu pošiljatelj odnosno deklarant u obvezi u **polju 40 izvozne carinske deklaracije navesti** e-TD kao prethodni dokument na način da navede: kategoriju dokumenta – šifra „Z“, tip dokumenta - šifra „AAD“ koja označava e-TD kojim se trošarinski proizvodi u sustavu odgode plaćanja trošarine otpremaju u izvoz **te u nizu JRO e-TD-a** (21 alfanumerički znak) **i broj e-TD stavke** (npr. 001 za prvu stavku u e-TD-u), npr. Z AAD 14HR03071070149000198001.

Više trošarinskih kretanja u sustavu odgode plaćanja trošarine, odnosno više e-TD-a, može biti obuhvaćeno jednom izvoznom carinskom deklaracijom (za trošarinske proizvode obuhvaćene jednim e-TD-om ne smije biti podneseno više izvoznih carinskih deklaracija).

Ovisno o mjestu na kojem se provode izvozne formalnosti postoje tri izvozna scenarija:

- **Izvozno carinjenje u državi članici otpreme** - izvozne formalnosti se obavljaju na teritoriju države članice otpreme (e-TD i izvozna carinska deklaracija se podnose u državi članici otpreme; pošiljatelj podnosi e-TD za izvoz u kojem navodi šifru carinskog ureda izvoza u državi članici otpreme, a izvoznju carinsku deklaraciju podnosi pošiljatelj ili deklarant u istoj državi),
- **Izvozno carinjenje podnošenjem carinske deklaracije unosom podataka u evidencije deklaranta** - izvozne formalnosti, kao i istup robe se odvija na teritoriju države članice otpreme (pošiljatelj je ovlašten držatelj trošarinskog skladišta, koji ujedno ima i odobrenje mjesta za podnošenje robe carini te se postupak izvoznog carinjenja obavlja iz njegovih prostora; pošiljatelj podnosi u nizu e-TD putem EMCS sustava te izvoznju carinsku deklaraciju putem ECS sustava; pošiljatelj u e-TD-u navodi šifru carinskog ureda navedenog u odobrenju za podnošenje carinske deklaracije unosom podataka u evidencije deklaranta. Međutim, postupak izvoza podnošenjem carinske deklaracije unosom podataka u evidencije deklaranta za trošarinske proizvode je moguć samo u situacijama kada se ne podnosi deklaracija prije otpreme, izvoznju carinski ured je i izlazni carinski ured i kada se izvoz odvija samo u jednoj državi članici (izravni izvoz),
- **Izvozno carinjenje u drugoj državi članici** - trošarinski proizvodi se otpremaju u sustavu odgode plaćanja trošarine u drugu državu članicu gdje se obavljaju izvozne formalnosti (pošiljatelj u državi članici otpreme podnosi e-TD za izvoz u kojem navodi šifru carinskog ureda izvoza u drugoj državi članici, izvoznju carinsku deklaraciju podnosi deklarant u drugoj državi članici).

2. OTPREMA TROŠARINSKIH PROIZVODA PUŠTENIH U POTROŠNJU U IZVOZ NA TERITORIJU REPUBLIKE HRVATSKE

U slučaju kretanja trošarinskih proizvoda koji su pušteni u potrošnju na teritoriju Republike Hrvatske te koji se otpremaju u mjesto na teritoriju Republike Hrvatske na kojem napuštaju teritorij Europske unije (izvoz), ne primjenjuje se EMCS sustav jer se ne radi o otpremi u sustavu odgode plaćanja trošarine stoga nema obveze ispostavljanja e-TD-a.

Načelno u slučaju kada se trošarinski proizvodi ne otpremaju iz trošarinskog skladišta ovlaštenog držatelja trošarinskog skladišta smatra se da se trošarinski proizvodi kreću izvan sustava odgode plaćanja trošarine.

S aspekta primjene trošarinskih propisa izvoz trošarinskih proizvoda s plaćenom trošarinom ne implicira obvezu prilaganja računa o nabavi tih proizvoda, a kretanje se odvija uz uobičajene komercijalne isprave obzirom da trošarinskim zakonodavstvom nije propisana posebna dokumentacija koja bi pratila takva kretanja, dok se sam izvozni postupak provodi u skladu s carinskim propisima.

I u slučaju kretanja vina koje mali proizvođači vina u Republici Hrvatskoj otpremaju u mjesto na teritoriju Republike Hrvatske na kojem napuštaju teritorij Europske unije (izvoz) ne primjenjuje se EMCS sustav, te je kretanje popraćeno uobičajenim komercijalnim ispravama, a izvozni postupak se provodi u skladu s carinskim propisima.